

Pesimismoa negoziaketari buruz

Egunotan zenbait mahain-inguru Euskal Herrietan egin da, negoziaketa gai hartuta. Arrazoia, edo aitzakia, *Una historia de incomprensión exige negociar* liburuak eman du: «80 personas de la cultura y la política opinan sobre la negociación entre ETA, Gobierno Vasco y Gobierno Español».

Argitarazlea *Herria 2000 Eliza*-ko taldea izan da. 1979an argitaratua zuen beste bat, *Euskadi, la paz es posible*, administrazioak sekuestratu egin zuena, bakea errazago posible izan zedin, eta arrapaladan saldua halere (hamar mila ale). Berriz ere bakea da kontua, baina, zehazkiago, negoziaketa oraingo honetan.

Liburua baino lehen politikoen negoziaketa-asmoak egon ziren eta asmo haien frakasa, «bestearen kulpaz» dakizunez. Negoziaketarako baldintzak ez dakigu aski helduta egongo ote ziren, politikoak berak zeuden behintzat. Frakasu hark, nik uste, oraingo mahain-inguruok oso kondizionatu ditu.

Politiko gutxi ibili da mahain-inguruotan eta irakasle, idazle, intelektual asko. Ondo ikusi da, ordea, intelektualek ez daukatela zer eginik arlo horretan, formak zaindu eta edukinari ihes egin ez bada. Kotsiderazio antropologiko, psikologiko, filosofiko asko entzun dugu, eskuinetik nahiz ezkerretik patata beroari putz eginez eta asmatu ezinez nondik heldu. Oso ondo hitzegin da, hitzegin beharrik ez zegoenaz.

Garbi dago hori ez dela intelektualentzako asuntua. Garbiago, gaia zuzenean planteatzeko guztion enbarazoa. «Es como si avanzáramos por un campo minado, — idatzi du J. Ibañezek liburuan. De ahí el curso zig-zagueante del discurso».

Nire ustez, gai honetako gogoeta zehar-meharkarazten duena, problema egiaz non dagoen ezin esateraino dispertsatzen duena batez ere, ez da ETArri buruz garbi hitzegiteko enbarazoa bakarrik (eta, garbi eta jakinaren gainean hitzegiteko, lehenengoa datu garbiak edukitzea izango litzateke, itxuraz inork ez daukana). Gehiago da, Euskal Herrian bederen, berriro dagoen inpresioa, egiazko problema ez dela ETA, baina berriz ere Madrildik ez dagoela zer itxaronik eta funtsean dena alferrik dela. Negoziaketaren kontzeptuarekin, ordea, problema guztia ETAn jarri nahi dela, ematen du. Eta hori mahain-inguru guztietan espreski ukatu da.

Horrela, negoziaketari buruzko mintzaldiotan ez da negoziaketaz hitzegiten, negoziaketaren inguruko guztiaz baino. Mahats hori berde dago. Nahi ere, jende dexentek agertu du, inolako lotsarik gabe, ez duela negoziaketarik ezertarako nahi. Ez dio ikusten sentidurik. Harritzenago zukeena, azke finean: ia inork ez du esperantzarik. Pesimismoa dago.

Eta dago, pesimismoa, azkenean pesimismo geroz eta haundiagoa dagoelako, herri honetako problema larriek soluziorik izan dezaketela, Estatuaren bide beti behaztopatu eta bihurri honetatik. Hainbat gutxiago izango da problematiko biolentzia, bake estatutarioa geroz eta problematikoago ageri bada.

■ Joxe Azurmendi

Unibertsitatea eta euskara

Eusko Jaurlaritzaren 1936ko urriaren 9ko dekretua gogoraztea interesatzen zaigu orain, Unibertsitatea sortzeko Batzordea izendatuz, eta, zehazkiago, dekretu haren 3. artikulua. Batzordearen izendapen dekretu hau, izan ere, ez Estornés Lasaren liburuan, *Los Vascos y la Universidad*, San Sebastián, 1970, Auñamendi, eta ez J.L. Lizundiaren artikuluan, *Euskal Unibertsitatearen aurrehistoriaz*, JAKIN, 1(1977) 27-35, aipatu da. Biok aipatzen duten bakarra Medikuntza Fakultatearen sorrera dekretua da, hots, Jaurlaritzaren bigarrena Unibertsitateari buruz, azaroaren 17koa hain zuzen.

Viar jaunak ere interesatzen zaigun gertaera azaldu du, gertaera, baina dekretua aipatu gabe: «Euskal Gobernuak Medikuntz euskararen katedra bat sortu zuen, ikasleentzat obligaziozkoa» (JAKIN, aip. zenb., 34).

Hona hemen, bada, Batzorde izendapeneko dekretua («1º Se constituye una Comisión encargada de preparar las bases mediante las cuales se procede a establecer la Universidad vasca...», etab.), gure 3. artikulua:

«3º Respondiendo al estado lingüístico de Euzkadi, entre